

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	10Sžo/134/2015
Identifikačné číslo spisu:	6014201379
Dátum vydania rozhodnutia:	23.06.2015
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Hatalová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2015:6014201379.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľov: 1.) O. C., E., 2.) R. C., E., obaja zastúpený: JUDr. Eva Krchňáková, Rudlovská cesta 47, Banská Bystrica, proti odporcovi: Obec Lučatín, Lučatín 40, Lučatín, zastúpený: JUDr. Stanislav Hlinka, Nám. Slobody 6208/5, Banská Bystrica, za účasti: 1.) Ing. I. E., B., 2.) JUDr. J. E., B., obaja zastúpený: Aequitas, s.r.o., Dolná 19, Banská Bystrica, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporcu č. j. 327/2014 zo dňa 30.05.2014, o odvolaní navrhovateľa proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 28Sp/67/2014-43 zo dňa 17.03. 2015, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 28Sp/67/2014-43 zo dňa 17. marca 2015 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a ďalšie konanie.

Odôvodnenie

Krajský súd v Banskej Bystrici napadnutým rozhodnutím rozhodnutie odporcu č. j. 327/2014 zo dňa 30.05.2014 podľa § 250q ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“) potvrdil. Náhradu trov konania účastníkom nepriznal.

V dôvodoch rozhodnutia prvostupňový súd uviedol, že navrhovatelia podaním označeným ako odvolanie proti rozhodnutiu odporcu č. j. 327/2014 zo dňa 30.05.2014, ktoré v zmysle ustanovenie § 41 ods. 2 O.s.p. považoval prvostupňový súd za žalobu podľa ustanovenia § 249 ods. 14 O.s.p a ako so žalobou s ním nakladal, namietali porušenie ich ústavou garantovaného práva na prerokovanie veci v ich prítomnosti, aby sa mohli vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom, nakoľko správny orgán nariadením predbežného opatrenia, ktorým im uložil povinnosť umožniť pribratým účastníkom voľný prístup k spoločným inžinierskym sieťam, zasiahol do ich vlastníckych práv bez zákonného dôvodu a spoľahlivo zisteného skutkového stavu.

Krajský súd po preskúmaní napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo, dospel k tomu, že záver obce Lučatín o narušení pokojného stavu, vo veci vydaného predbežného opatrenia, bol správny. Prvostupňový súd mal za to, že daná skutočnosť bola nepriamo potvrdená tiež právnu zástupkyňou navrhovateľov, keď táto existenciu bráničky v plote nepoprela tvrdiac, že bránička bola

vybudovaná len za účelom vzájomných návštev súrodencov a ich rodín. Súd zároveň konštatoval, že ak sa vzájomné návštevy uskutočňovali cez bráničku, je pochopiteľné, že sa k inžinierskym sieťam nechodilo od ulice cez hlavnú bránu. Krajský súd navyše uviedol, že vo veci konal na návrh navrhovateľov, preto sa nemohol zaoberať otázkami ako napríklad kadiaľ by sa mohli manželia E. dostať k inžinierskym sieťam a či skutočným problémom je iba vodovodná šachta.

Proti rozhodnutiu krajského súdu podali navrhovatelia včas odvolanie z dôvodu, že napadnuté rozhodnutie považujú za nesprávne a nezákonné s tým, že porušenie zákona vidia predovšetkým v postupe súdu, ktorý pri svojom rozhodovaní vychádzal z nesprávneho ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku, keď poukazoval, že podanie navrhovateľov bolo nesprávne označené ako odvolanie, pričom súd toto posúdil ako žalobu podľa ustanovenia § 249 ods. 1 O.s.p. Poukazujú na to, že v danom prípade mal súd postupovať podľa § 250l O.s.p., keďže sa jednalo o opravný prostriedok proti rozhodnutiu samosprávy v prípade, keď zákon zveruje súdom rozhodovanie o opravných prostriedkoch proti neprávoplatným rozhodnutia správnych orgánov.

Podľa názoru navrhovateľov došlo postupom súdu, ktorý spočíval v tom, že prvostupňový súd postupoval podľa iných procesných ustanovení a nezaoberal sa odvolacími námietkami navrhovateľov, ktoré ani nepreskúmal a záležitosť prejednal podľa druhej hlavy piatej časti O.s.p. posudzujúc len postup správneho orgánu z hľadiska dodržania zákonnosti pri vydávaní napadnutého rozhodnutia, k porušeniu ich práva na spravodlivý súdny proces a bola im odňatá možnosť konať pred súdom.

Navrhovatelia zotrvávajú na svojich námietkach, s ktorými sa súd nijako nezaoberal a ani ich nijako nevyhodnotil. Súčasne ich nepreskúmanie zákonným spôsobom považujú za porušenie ich práv.

V stručnosti poukazujú na ich doterajšiu argumentáciu s tým, že im je známa dočasnosť úpravy pomerov účastníkov zabezpečená predbežným opatrením, ktoré sa vydáva len za predpokladu danosti práva a potreby dočasnej úpravy. K tomu dodávajú, opierajúc sa o ustanovenie § 5 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len „O.z.“), že predpokladom pre ochranu posledného pokojného stavu, poskytovanú iným orgánom ako súdom, je faktická existencia pokojného stavu a preukázanie zrejmej zásahu do tohto pokojného stavu. Navrhovatelia mali za to, že správny orgán nemal preukázanú existenciu pokojného stavu, tá bola tvrdená len príbratými účastníkmi, preto považujú za nepravdivé tvrdenie správneho orgánu o narušení pokojného stavu navrhovateľmi, keďže tento v čase vydania rozhodnutia neexistoval. K zrejmej zásahu malo podľa správneho orgánu dôjsť obmedzením voľného prístupu príbratých účastníkov k inžinierskym sieťam železnou konštrukciou postavenou pri bráničke. Navrhovatelia dávajú do pozornosti, že medzi účastníkmi správneho konania nikdy nedošlo k dohode o využívaní bráničky na vstup na pozemok navrhovateľa. Táto slúžila k prechodu v čase, keď žil otec príbratej účastníčky v 2. rade, ktorý bol zároveň bratom navrhovateľa. Ďalej poukazujú, že nikdy príbratým účastníkom nebránili vo výkone ich spoluvlastníckeho práva na inžinierskych sieťach, ba naopak, domáhali sa, aby svoje práva spoluvlastníkov vrátane ich povinností vykonávali, najmä v súvislosti s tým, že údržba inžinierskych sietí zostala na navrhovateľoch a príbratí účastníci sa o tieto nestarali.

Navrhli preto, aby odvolací súd napadnuté rozhodnutie zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie a rozhodnutie vo veci a zaviazal ho k náhrade trov odvolacieho konania a trov právneho zastúpenia.

Odporca sa k podanému odvolaniu vyjadril podaním zo dňa 30.04.2015, v ktorom uvádza, že je mu všeobecne známe, že od roku 1981 právni predchodcovia príbratých účastníkov mali voľný prístup cez pozemok navrhovateľov k spoločným inžinierskym sieťam. Pokojný stav medzi navrhovateľmi a príbratými účastníkmi spočíval vo voľnom prístupe príbratých účastníkov k spoločným inžinierskym sieťam a ich bezproblémovom užívaní. Po doručení návrhu príbratých účastníkov na vydanie predbežného opatrenia, odporca dňa 27.05.2014 vykonal dohľad, pri ktorom bolo zistené, že vstup cez bránu bol zo strany navrhovateľov zamedzený železnou konštrukciou. Odporca tak dospel k záveru, že boli splnené základné podmienky na poskytnutie právnej ochrany pred zrejým zásahom do pokojného stavu, a tak v zmysle ustanovenia § 43 ods. 1 písm. a) zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (ďalej

len „Správny poriadok“) dňa 30.05.2014 vydal rozhodnutie o predbežnom opatrení č. 321/2014, ktorého cieľom bolo obnoviť pokojný stav, ktorý existoval pred jeho porušením, pričom zámerom rozhodnutia je len dočasná úprava pomerov účastníkov konania.

Oporca na záver dodáva, že napadnutým rozhodnutím krajského súdu nedošlo k zásahu do práva navrhovateľov na spravodlivý proces a považuje napadnuté rozhodnutie za zákonné. Preto navrhuje, aby odvolací súd odvolanie navrhovateľa v plnom rozsahu zamietol a rozhodnutie súdu prvého stupňa potvrdil.

K odvolaniu navrhovateľov sa vyjadrili aj pribratí účastníci, a to podaním zo dňa 06.05.2015, v ktorom uvádzajú, že s argumentáciou uvedenou v odvolaní navrhovateľov v celom rozsahu nesúhlasia a zároveň v celom rozsahu poukazujú na argumentáciu obsiahnutú v ich vyjadrení k odvolaniu voči rozhodnutiu odporcu zo dňa 12.08.2014. Zdôrazňujú, že mali zabezpečený prístup k inžinierskym sieťam cez bránku v plote a tento stav bol dlhodobo zaužívaný, až pokiaľ nebol zjavne narušený zamedzením ich vstupu na pozemok navrhovateľov železnou konštrukciou umiestnenou v bránke. Tieto skutočnosti považujú za základ rozhodnutia správneho orgánu vo veci samej s tým, že majú za to, že správny orgán ani nebol oprávnený zisťovať súlad, resp. nesúlad ich vstupu, resp. možnosť vstupu iným spôsobom, keďže tieto otázky nie sú predmetom konania o návrhu o obnove pokojného stavu. K námietke navrhovateľov, že krajský súd rozhodoval podľa nesprávnej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku uvádzajú, že v prípade aplikácie nesprávneho procesného ustanovenia súdom prvého stupňa, nedošlo k takému zásahu do procesných práv navrhovateľov, ktorý by ich akýmkoľvek spôsobom znevýhodnil v konaní. Pribratí účastníci majú za to, že postupom súdu nedošlo k porušeniu procesných práv navrhovateľov, rozhodnutie krajského súdu považujú za vecne správne a súhlasia so záverom krajského súdu, že rozhodnutie odporcu je v súlade so zákonom. V nadväznosti na uvedené žiadajú, aby odvolací súd napadnuté rozhodnutie potvrdil a zaviazal navrhovateľov na úhradu trov konania a právneho zastúpenia.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.), prejednal vec bez nariadenia pojednávania (§ 250ja ods. 2 O.s.p.) a dospel jednomyselne k záveru, že odvolanie žalobcu je dôvodné a treba mu priznať úspech.

Podľa § 244 ods. 1 O.s.p. v správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy.

Podľa § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p. pre riešenie otázok, ktoré nie sú priamo upravené v tejto časti, sa použijú primerane ustanovenia prvej, tretej a štvrtej časti tohto zákona.

Podľa § 247 ods. 1 O.s.p. podľa ustanovení druhej hlavy sa postupuje v prípadoch, v ktorých fyzická alebo právnická osoba tvrdí, že bola na svojich právach ukrátená rozhodnutím a postupom správneho orgánu, a žiada, aby súd preskúmal zákonnosť tohto rozhodnutia a postupu.

Podľa § 250l ods. 1 O.s.p. podľa ustanovení tretej hlavy sa postupuje v prípadoch, v ktorých zákon zveruje súdom rozhodovanie o opravných prostriedkoch proti neprávoplatným rozhodnutiam správnych orgánov.

Podľa § 250l ods. 2 O.s.p. pokiaľ v tejto hlave nie je ustanovené inak, použije sa primerane ustanovenie druhej hlavy s výnimkou § 250a.

Podľa § 5 O.z. ak došlo k zrejmemu zásahu do pokojného stavu, možno sa domáhať ochrany na obci. Obec môže predbežne zásah zakázať alebo uložiť, aby bol obnovený predošlý stav. Tým nie je dotknuté právo domáhať sa ochrany na súde.

Podľa § 4 ods. 4 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení, ak zákon pri úprave pôsobnosti obce neustanovuje, že ide o výkon prenesenej pôsobnosti štátnej správy, platí, že ide o výkon samosprávnej pôsobnosti obce.

Podľa § 27 ods. 2 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení, na konanie, v ktorom o právach, právom chránených záujmoch alebo povinnostiach fyzických osôb a právnických osôb rozhoduje pri výkone samosprávy obec, sa vzťahuje všeobecný predpis o správnom konaní; o opravnom prostriedku proti rozhodnutiu obce rozhoduje súd, ak osobitný predpis neustanovuje inak.

Podľa názoru odvolacieho súdu je účelom ustanovenia § 5 O.z. ustanoviť postup obce pri poskytovaní predbežnej právnej ochrany za účelom urýchleného zabezpečenia poriadku a pokoja pred zasahovaním do faktického pokojného, pričom cieľom takéhoto bezprostredného zákroku je odvrátenie nebezpečenstva. Skutkovým základom pre rozhodnutie obecného úradu je posledný pokojný stav, ktorý existoval pred zrejým zásahom. Odvolací súd dáva do pozornosti, že obecný úrad, v tejto súvislosti, zisťuje a rieši len skutkové otázky, neskúma a ani nemôže skúmať, komu právo skutočne patrí, aká je právna pozícia jednotlivých strán, pretože tieto otázky môže preskúmať a rozhodnúť o nich iba súd. Obec teda neskúma právny stav, platnosť právnych vzťahov, ale len posudzuje faktický stav, ktorý sa zásahom tretej osoby zmenil oproti doterajšiemu stavu.

Z obsahu súdneho spisu odvolací súd zistil, že v predmetnej právnej veci ide o rozhodovanie o opravných prostriedkoch proti rozhodnutiam správnych orgánov podľa tretej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku, ktoré nenadobudli právoplatnosť (§ 250l a nasl. O.s.p. v spojení s § 27 ods. 2 zákona č. 369/1990 Zb.)

Odvolací súd konštatuje, že podanie navrhovateľov označené ako odvolanie voči rozhodnutiu odporcu krajský súd v zmysle ustanovenia § 41 ods. 2 O.s.p. považoval za žalobu a ako uvádza v odôvodnení napadnutého rozhodnutia, nakladal s ním ako so žalobou v zmysle ustanovenia § 249 ods. 2 O.s.p.

Na inom mieste krajský súd uvádza, že súd preskúma zákonnosť rozhodnutia správneho orgánu podľa tretej hlavy piatej časti O.s.p. a pokiaľ súd nenariadi vo veci pojednávanie, potom v zmysle ustanovenia § 250q ods. 2 O.s.p. o opravnom prostriedku rozhodne súd rozsudkom, ktorým preskúmané rozhodnutie buď potvrdí, alebo ho zruší a vráti na ďalšie konanie.

Následne krajský súd rozhodnutie odporcu potvrdil, z čoho vyplýva, že postupoval podľa tretej hlavy piatej časti O.s.p., nakoľko pri rozhodovaní podľa druhej hlavy piatej časti O.s.p., ak je rozhodnutie a postup správneho orgánu v medziach žaloby v súlade so zákonom, súd vysloví rozsudkom, že žalobu zamietá. Z uvedeného odvolací súd vyvodil, že nielenže krajský súd nesprávne nakladal s podaním navrhovateľov ako so žalobou, ktorí toto podanie správne označili ako odvolanie, ale následne po vyhodnotení podania ako žaloby postupoval podľa ustanovení O.s.p., ktoré sa vzťahujú na rozhodovanie o opravných prostriedkoch.

Skutočnosť, že napadnuté rozhodnutie krajského súdu napokon vychádza z ustanovení tretej hlavy piatej časti O.s.p., ktoré sa aplikujú pri rozhodovaní o opravných prostriedkoch je irelevantná vzhľadom k napadnutému rozhodnutiu, ktoré je výsledkom konania, ktoré trpelo procesnou vadou, ktorú nie je možné v odvolacom konaní opomenúť.

Na základe vyššie uvedeného dospel najvyšší súd k záveru, že v prejednávanej príhode krajský súd svojím postupom odňal navrhovateľom možnosť konať pred súdom. Pod odňatím možnosti konať pred súdom treba rozumieť taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia jeho procesných práv, priznaných mu v súdnom konaní za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. Ide o také pochybenie krajského súdu, ktoré je dôvodom na zrušenie napadnutého rozsudku.

Z uvedených dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa podľa § 246c ods. 1 O.s.p. v spojení s § 221 ods. 1 písm. f/ zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie v zmysle § 246c ods. 1 v spojení s § 221 ods. 2 O.s.p.

V ďalšom konaní krajský súd prejedná vec znova v medziach podaného odvolania, dôsledne sa vysporiada so všetkými námietkami navrhovateľov hlavne pokiaľ ide o posúdenie, či v danom prípade boli splnené podmienky na vydanie rozhodnutia odporcu a znovu vo veci rozhodne v súlade s ustanoveniami tretej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku a svoje rozhodnutie riadne odôvodní.

V novom rozhodnutí rozhodne prvostupňový súd aj o náhrade trov odvolacieho konania (§ 224 ods. 3 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu n i e j e prípustný opravný prostriedok.